

PRANEŠĖJŲ APSAUGA

Aktualūs teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas
- Nutarimas dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo
(patvirtintas 2018 m. lapkričio 14 d. Nr. 1133)
- Informacijos apie pažeidimus VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre teikimo tvarkos aprašas
(patvirtintas VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centro direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. V-23)

Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas) įtvirtina asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria juos sieja ar siejo veiklos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, apsaugos mechanizmą. Įstatymas taip pat nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemones, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jų pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.

Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:

- 1) pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- 2) pavojaus aplinkai;
- 3) kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą;
- 4) neteisėtos veiklos finansavimo;
- 5) neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- 6) neteisėtu būdu įgyto turto;
- 7) padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
- 8) kitų pažeidimų.

Asmuo informaciją apie pažeidimą gali pateikti:

- 1) įstaigoje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą;
- 2) kompetentingai institucijai (prokuratūrai) tiesiogiai;
- 3) viešai.

Siekiant veiksmingai įgyvendinti Įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ yra patvirtinti:

1. Atlyginimo pranešėjams už vertingą informaciją tvarkos aprašas;
2. Kompensavimo pranešėjams už patiriamą neigiamą poveikį ar galimus padarinius dėl pateikto pranešimo tvarkos aprašas;
3. Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas.

Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos apraše nustatomi įstaigose diegiamų vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų reikalavimai, jų funkcionavimas, informacijos apie pažeidimus teikimas, tyrimas, tvarkymas ir konfidencialumo užtikrinimas įstaigoje.

VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centro direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. V-23) patvirtintas Informacijos apie pažeidimus VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuris nustato informacijos apie VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre (toliau – Centre) galimai rengiamus, padarytus ar daromus pažeidimus teikimo, informacijos apie pažeidimus priėmimo VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, jos vertinimo ir sprendimų priėmimo tvarką.

VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu informaciją turi teisę pateikti asmuo, kurį su Centru sieja ar siejo veiklos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.).

Asmuo, teikiantis informaciją apie pažeidimą VšĮ Raseinių psichikos sveikatos centre, ją gali pateikti vienu iš šių būdų:

1. tiesiogiai kompetentingam subjektui, vidaus medicinos auditoriui, vyriausiajai psichikos sveikatos slaugytojai Ingridai Budraitienei ir už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą atsakingai socialinei darbuotojai Jolantai Simanauskienei;

2. elektroninio pašto adresu pranesk@raseiniupsc.lt

Rekomenduojame pranešimą apie pažeidimą teikti, užpildant pranešimo apie pažeidimą formą (Aprašo 2 priedas).

Asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą, bus užtikrinamas konfidencialumas.

Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai:

- 1) to raštu prašo asmuo, pateikiantis arba pateikęs informaciją apie pažeidimą;
- 2) asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.

Asmeniui dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo neatsiranda jokia sutartinė ar deliktinė atsakomybė, taip pat atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu, Įstatymo nustatyta tvarka teikdamas informaciją apie pažeidimą, jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją.

Asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo, atsako tik tokiu atveju, jei įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija yra teisinga.

Žinomai melagingos informacijos, taip pat konfidencialumo ar asmens duomenų apsaugos paslaptį sudarančios informacijos pateikimas nesuteikia asmeniui garantijų pagal Įstatymą. Žinomai melagingą informaciją pateikęs arba konfidencialumo, asmens duomenų apsaugos ar profesinę paslaptį atskleidęs asmuo atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.